

NOTAT

Vår ref.: KBS

Dato: 18.11.2025

Haugåna kraftverk – Tilleggsutredning sidebekk 2025

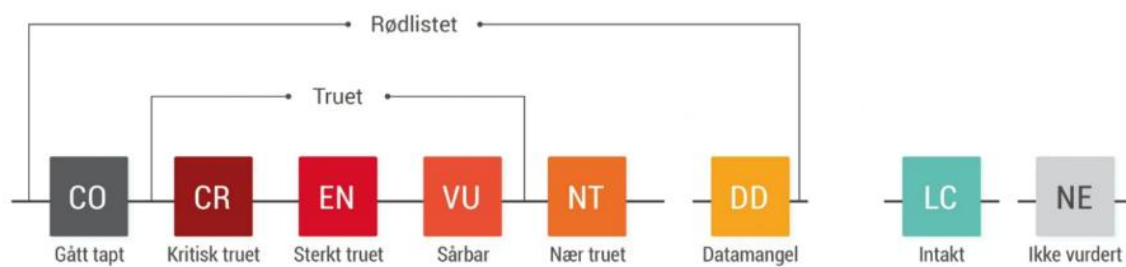
Bakgrunn

I forbindelse med søknad om konsesjon for utbygging av Haugåna kraftverk ved Haughom i Sirdal, har NVE kommet med krav om tilleggsundersøkelser før arbeid med konsesjonssøknad kan iverksettes. Dette som et ledd i konsekvensutredning utført av Ecofact i 2023. Influensområdet som i 2025 skal undersøkes er en mindre sidebekk som renner ned til Haugåna fra området mellom Tjennsdalen og Borknedalen. Det planlegges her et bekkeinntak ved kote 436,5. Større deler av bekken ble undersøkt ved befaring i 2023, og vil med ytterligere befaring i 2025 sies å ha et svært godt kunnskapsgrunnlag for videre konsesjonsbehandling. Kontaktperson for oppdraget har vært Jan Ove Øksendal v/ Småkraftkonsult AS. Feltarbeidet ble gjennomført 26.08.2025 av Knut Børge Strøm. Tidspunktet er godt egnet for å kartlegge naturmangfold, hvor både karplanteflora, samt kryptogamer som moser, lav og sopp kan fanges opp med god faglig presisjon. Det er i gjeldene notat ikke foretatt undersøkelser av fisk og fauna, herunder vilt og fugl. Kunnskapsgrunnlag for gjeldene tema anses som godt, og er vurdert i Ecofact sin eksisterende rapport (Strøm, K.B. 2023).

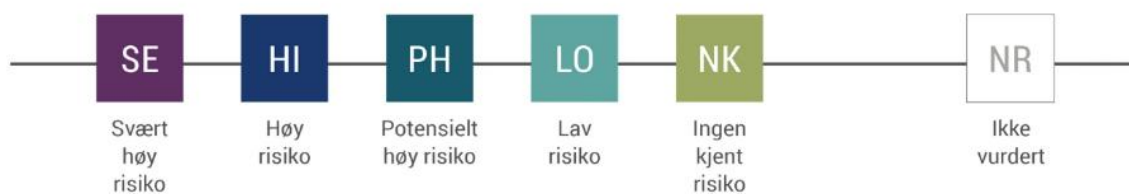
Metode

Områdets tidligere registrerte verdier ble undersøkt i Artskart, Naturbase og Ecofact sin eksisterende kjennskap til vassdraget. Under feltbefaring ble naturverdier registrert etter Rødlista for arter (figur 1a), Rødlista for naturtyper, og etter Miljødirektoratets instruks hvor også naturtyper med sentral økosystemfunksjon inngår (Artsdatabanken, 2021; Artsdatabanken, 2018; Miljødirektoratet, 2023). I tillegg ble det lett etter fremmede arter i henhold til Fremmedartslista (2023) (figur 1b).

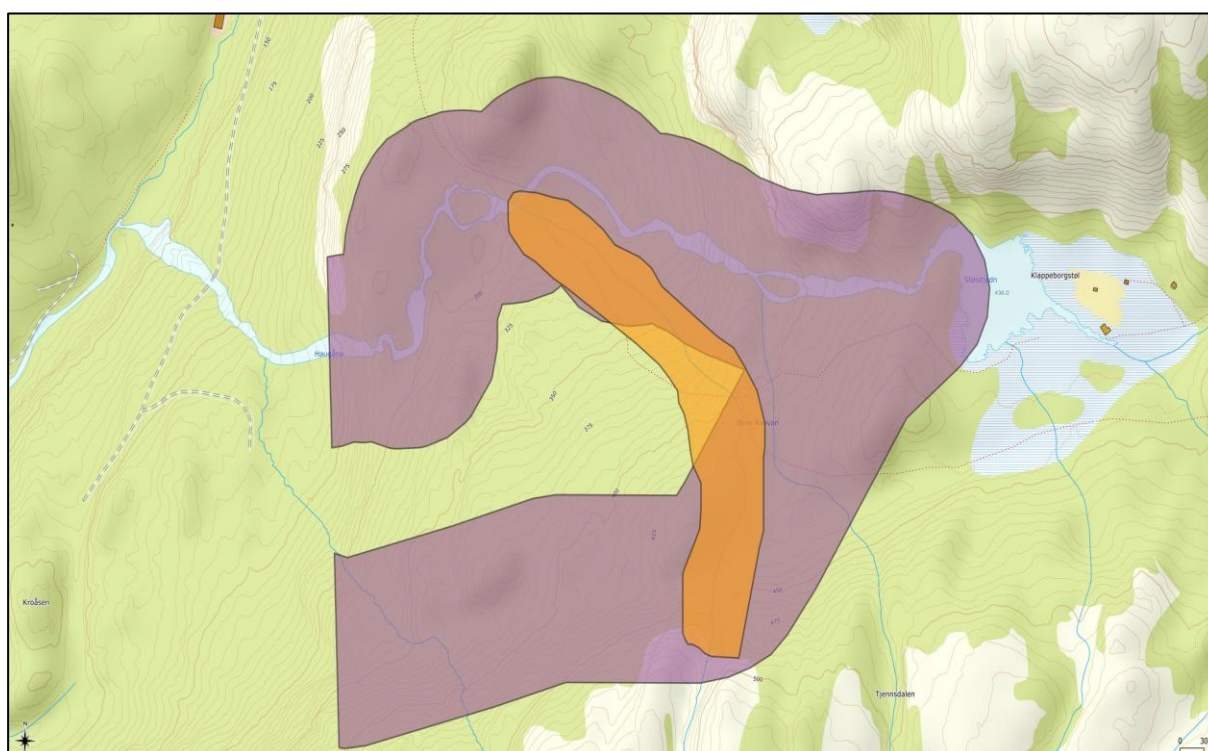
a)

b)

Figur 1. Rødlistekategoriene er illustrert i figur a), og fremmedartskategoriene er illustrert i figur b).

Figur 2. Lilla skravur viser dekningskart for deler av influensområdet som ble undersøkt ved konsekvensutredning av Haugåna kraftverk i 2023. Oransje område er influensområdet for aktuell sidebekk som ble befart i 2025.

Kunnskapsstatus

Det er ingen tidligere registreringer av naturtyper innenfor eller i umiddelbar nærhet til kartleggingsområdet. Store deler av den aktuelle bekkestrengen ligger innenfor eksisterende dekningskart for NiN, hvor det ble kartlagt ved befaring i 2023.

Det foreligger ingen eksisterende artsregistreringer tilknyttet influensområdet i offentlige databaser, og det ble heller ikke funnet noen forvaltningsrelevante arter i undersøkte områder under Ecofact sine undersøkelser i 2023.

Resultater fra kartleggingen

Det ble ved befaring i august 2025 gjennomført grundige undersøkelser av gjeldene bekkestreng, og det umiddelbare influensområde tilknyttet bekken. Det forekommer her ingen forvaltningsrelevante og/eller rødlistede naturtyper tilknyttet bekken, og som i så henseende er avhengig av bekkens vannføring for å opprettholde et naturlig regime, herunder et spesifikt grunnlag for en spesialisert artssammensetning. Her kan nevnes fuktighetskrevende naturtyper som fossepåvirket berg, fosseeng, flommarksskog, åpen flomfastmark og ulike sumpskoger. Slike naturtyper er knyttet til elver og bekker med en årvisst og sikker vannføring, hvor tilførsel av fossesprut, stabile vannmengder og/eller flomtopper opprettholder en spesialisert økologi. Bekken fremstår her som en liten skogsbekk, som renner smalt og noe nedsenket i terrenget. Det er her ingen åpenbare abiotiske faktorer som lysinnstråling, stabile fuktighetsforhold som følge av kløftesystem o.l. som legger til rette for et mer kravfullt naturmangfold. Bekken fremstår her som en ordinær sidebekk som er vanlig forekommende over hele landet, og som tilfører restvannsføring til Haugåna ved flomvann som følge av snøsmelting og store nedbørmengder. Bekken har som følger en usikker vannføring, og vil særlig ved lite nedbør tilnærmet tørke opp. Dette tilsier at vekstforhold for sjeldne arter av fuktighetskrevende moser og lav er dårlig, og at potensialet for slike arter derfor anses som lite. Årsaken til dette er en svært ujevn vannføring, hvor spesialtilpassede arter innen disse artsgruppene er avhengig av en viss stabilitet i vannmengde, for å ikke på sikt kunne tørke ut.

Skogen som bekken renner gjennom er dominert av furu i tresjiktet, med godt innslag av bjørk og eik i tresjiktet. Forekommende vegetasjonsutforming (NiN-enhet) er de artsfattige naturtypene blåbærskog og bærlyngskog, hvor et monotont artsmangfold av lyngplanter er dominerende. Vanlige arter i feltsjiktet er her blåbær, tyttebær, blåtopp, tepperot, smyle,

skogstjerne, røsslyng, marimjelle og linnea. Kontinuiteten fremstår begrenset, med relativt begrenset med død ved, foruten enkelte stående gadder av bjørk. Furutrærne vokser raskt på god bonitet, og er som følger høgreiste uten preg av alderdom.

Det er som nevnt tidligere i notatet ikke foretatt noen ytterligere undersøkelser av fauna. Det kan likevel nevnes at bekken isolert sett, vil ha liten verdi for både invertebrater og fisk i lys av sin begrensede størrelse og usikre vannføring.

Figur 3. Bekken er stedvis overgrodd av vegetasjon, og var ved befaring (2025) tilnærmet tørrlagt over store parti.

Figur 4. Sidebekken er over enkelte parti dominert av større blokker.

Konklusjon

Sidebekken som er utgangspunkt for gjennomført feltbefaring fremstår ikke som en viktig del av vassdragsystemet i området rundt Haugåna, og er både i lokal, regional og nasjonal forstand en ordinær og sesongbetont bekk med usikker vannføring. Det forekommer ingen forvaltningsrelevante og/eller rødlistede naturtyper eller arter i tilknytning til bekken per 18.11.2025. Registrerte arter av moser i og langs bekken underbygger dette, hvor det kun ble funnet vanlig forekommende og lite kravfulle arter (vedlegg 1).

Naturmangfoldloven §§8-12

Under følger en gjennomgang av naturmangfoldlovens §§8-12.

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Lovtekst:

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Vurderinger:

Influensområdet for sidebekken tilknyttet Haugåna er undersøkt i vekstsesongen for karplanter. Skogområdet tilknyttet bekken består av triviell furuskog der potensialet for uoppdagede arter er lite. Samlet sett vurderes kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å belyse influensområdets betydning/verdi for naturmangfoldet.

§ 9. Føre-var prinsippet

Lovtekst:

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Vurderinger:

Paragrafen kommer ikke til anvendelse da kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok.

§ 10. Samlet belastning

Lovtekst:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Vurderinger:

Tiltaket vil ikke gjøre det vanskeligere å oppnå forvaltningsmålene for arter og naturtyper jf. Naturmangfoldlovens §§ 4 og 5. Det samlede belastningen på naturmangfoldet vurderes ikke å øke i nevneverdig grad ved gjennomføring av foreliggende planer.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver

Lovtekst:

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Vurderinger:

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Hvordan dette løses per nå er ikke kjent.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Lovtekst:

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Vurderinger:

Det anbefales å ta hensyn til hekkende fugl i den mest sårbare perioden (april-juni), ved å unngå oppstart av anleggsarbeid i dette tidsrommet.

Referanser

Artsdatabanken. (2018). Norsk rødliste for naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Artsdatabanken. (2021). Norsk rødliste for arter 2021. <https://www.artsdatabanken.no/Rodliste>

Artsdatabanken. Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no>

Miljødirektoratet. (2024). Kartleggingsinstruks - Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209.

Naturbase: <https://kart.naturbase.no/>

Naturmangfoldloven (2009). Lov om forvaltning av naturens mangfold (LOV-2009-06-19-100). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>

Vedlegg 1 – Artsliste moser

Vitenskapelig navn	Populærnavn
Calypogeia integristipula	skogflak
Calypogeia muelleriana	sumpflak
Cephalozia bicuspidata	broddglefsemose
Dicranella heteromalla	smaragdgrøftemose
Dicranum fuscescens	bergsigd
Dicranum scoparium	ribbesigd
Diplophyllum albicans	stripefoldmose
Herzogiella striatella	stridfauskmose
Hylocomium splendens	etasjemose
Marsupella emarginata	mattehutremose
Mnium hornum	kysttornemose
Mylia taylorii	rødmuslingmose
Nardia compressa	elvetrappemose
Pellia sp.	ubest. vårmose
Plagiothecium undulatum	kystjamnemose
Polytrichum commune	storbjørnemose
Rhytidiadelphus loreus	kystkransmose
Scapania undulata	bekketvebladmose
Sphenolobus minutus	tråddraugmose